

Irisgarritasun plana

5. Liburukia: **KOMUNIKAZIOA**

AZPEITIKO IRISGARRITASUN PLANA

PLANAREN AURKIBIDE OROKORRA

1.- ALDERDI OROKORRAK ETA ARAUDIA.....	1. LIBURUKIA
2.- BIDE PUBLIKOETARAKO EKIMEN PLANA.....	2. LIBURUKIA
3.- UDAL ERAIKINETARAKO EKIMEN PLANA.....	3. LIBURUKIA
4.- GARRAIORAKO EKIMEN PLANA.....	4. LIBURUKIA
5.- KOMUNIKAZIO ETA SEINALETIKA IRISGARRIA.....	5. LIBURUKIA
6.- IRISGARRITASUN PLANAREN SITESIA.....	6. LIBURUKIA

5.- KOMUNIKAZIO ETA SEINALETIKA IRISGARRIA

LIBURUKIAREN AURKIBIDEA

1.- AURKEZPENA.....	3
2.- LIBURUKIAREN ERABILERARAKO JARRAIBIDEAK.....	5
3.- ANALISIA ETA KOMUNIKAZIO/ SEINALETIKA PROPOSAMENAK	6
3.1.- Bide Publikoa.....	6
3.2.- Udal Eraikinak.....	10
3.3.- Garraioa.....	16
3.4.- Komunikazio / Seinaletikaren Gauzatze Materialaren Aurrekontua	19

1.- AURKEZPENA

Komunikazioa pertsonen harremanetan jartzeko, informazioa trukatzeko eta lurraldean askatasunez mugitzeko duten gaitasuna definitzen duen terminoa da. Komunikaziorako eskubidea pertsonen oinarritzko eskubideetako bat da, eta, horregatik, ahaleginak egin eta zaindu behar dira guztiek, bakoitzaren gaitasun fisiko, mental edo kognitiboak alde batera utzita, askatasunez eta autonomiaz goza dezaten.

Azken urteotan etengabe lan egin da erabiltzaile batzuen eta ingurunearen arteko elkarreragina mugatzen duten oztopoak ezabatzeko, eta ingurune hori ez da guztientzat pentsatu. Eta oztopo arkitektonikoak ezabatzeko sortu ohi den etengabeko lan horrek ezin du ahaztu informazio- eta komunikazio-sistemei eragiten dieten beste muga batzuk daudela, eta horiek ere konpondu egin behar direla.

Honako dokumentuaren helburua seinaleztapen- eta komunikazio-sistemek bete behar dituzten ezaugarri nagusiak ezartzea da, guztiek erabil ditzaten, bakoitzaren gaitasun fisiko, mental edo kognitiboak edozein direla ere.

Beraz, Udalari beharrezkoak diren irizpideak eta gomendioak ematean datza, egungo komunikazio eta seinaleztapen sistemak hobetzeko edo sortu ahal izateko, erabiltzaile guztiei informazioari eta komunikazioari eskubidea bermatu dezaten.

Komunikazioan askotariko alderdiak sartzen dira, hala nola, batetik, erabiltzaileen mugikortasuna ahalbidetzen duten komunikazio-bide fisikoak, eta, bestetik, erabiltzaileek mugitzeko eta udalerriak eskaintzen dizkion zerbitzuak erabiltzeko behar duten informazio-transmisioaren kudeaketa guztia.

Irisgarritasun Plana egiterako momentuan komunikazioa **zeharkako gai** gisa aintzat hartu da, hala, **jada aztertutako eremu bakoitzean azaltzen da (Bide Publikoa, Eraikinak eta Garraioa)**, eta irisgarritasunaren ikuspegi orokor batetik, aztertutako elementu oro eta bakoitzean kontuan izatea garrantzitsua da.

Horrek esan nahi du jarduketa-proposamenak eta esku-hartze bakoitzaren balorazioa garatutako gainerako eremuekin batera egin behar direla.

Horrela, bide publikoan, eraikinetan edo garraio elementutan egin behar diren esku-hartzeen arabera, komunikazio irisgarriaren ekimena dagokion aipatutako eremu bakoitzaren barnean garatzen da: Bide Publikoa, Eraikin Publikoak eta Garraioa.

Liburuki honetan, Irisgarritasun Planaren eremu ezberdinen analisisia (bide publikoa, eraikinak eta garraioa), komunikazio eta seinaleztapen irisgarriaren inguruan aurkitutako alderdi aipagarrienak azpimarratzen dira zehazki.

- ☞ **Bide Publikoa:** ibilbideetan erabiltzaileen mugikortasuna errazteko alderdi orokorrak jasotzen dira, seinaleztapenean eta horren diseinuan funtsezkoak diren gaien inguruan.
- ☞ **Eraikinak:** erabilera publikoa duten eraikin interesgarrien analisisia egiten da, sarbidea, jendearen arreta eta informazioa transmisioari buruz.
- ☞ **Garraioa:** geltokien eta erreserbatutako aparkalekuen seinaleztapen ezaugarriak aztertzen dira, eta baita erabiltzaileei eskaintzen den informazioaren kalitatea eta kantitatea ere.

Orain arte aipatutako irisgarritasun-irizpideak ondorioz komunikazioan, Liburuki honetan komunikazio eta seinaletika irisgarriaren proposamenen laburpenak azaltzen dira, eremu bakoitzari dagokionez: Bide Publikoan (2. Liburukia), Eraikin Publikoetan (3. Liburukia) eta Garraioan (4. Liburukia).

Behin eta berriz esan behar da liburuki honetan azaltzen diren proposamenak dagokion aurreko liburukietan jada jaso direla, eta irisgarritasunari buruzko edozein jarduketa beti integrala izan behar dela, komunikazio eta seinaletika kontuan izanik. Irisgarritasun Plan batek bete behar dituen lege-baldintza betetzeaz gain, honako liburukiak, AZPEITIn antzeman diren pertsona ororen komunikazio-irisgarriaren arazoaren tamainari erantzuna ematen dio.

2.- LIBURUKIAREN ERABILERARAKO JARRAIBIDEAK

Liburuki honek, aurkezpenean aipatu dugun bezala, Irisgarritasun Plan honetan aurretik tratatutakoen zeharkako osagai bat du.

Helburua da komunikazioa eta seinaleztapenaren eremuaren garrantzia nabarmentzea, Planaren azterketa-eremuan. Pentsatzekoa da Irisgarritasuna mugitzeko zailtasunak dituzten pertsonen hiria egokitzea lortu bezain laster amaitzen dela. Ez da horrela, ordea, pertsonen aniztasun funtzionala zabalagoa delako. Inguru eraikitan pertsona orori aukera berdinak ematea badahelburua, inor diskriminatua gabe, funtsezkoa izango da komunikazioaren problematika kontuan hartzea, bai eraikitako elementuetan eta baita bertan eskaintzen diren zerbitzuetan ere.

Arestian esan den bezala, liburuki honetan aurkezten diren proposamenak ez dira berriak. Berez, dagokion eremuaren liburukian jaso dira, irisgarritasunean komunikazioa eta seinaleztapenaren zeharkako irizpideak jarraituz.

Horregatik, liburuki honen erabilera ez da izango beste guztien bezalakoa, udaleko eguneroko kudeaketan erreminta eta erreferentzia gisa erabili behar baitira. Honako kasuan, komunikazioaren eragilearen garrantzia kontuan hartu behar da.

3.- ANALISIA ETA KOMUNIKAZIO /SEINALETIKA PROPOSAMENAK

Atal honetan komunikazio eta seinaleetika sistemen azterketa azaltzen da, eta ondorioz egiten diren proposamenak, Irisgarritasun Planeko eraikinen, bide publikoaren eta garraioaren eremuetan. Ondoren, alderdi hauek guztiak zehazten dira, aipatutako eremuetan jada aztertuak izan direnak, eta baita dagokien egokitzapen proposamenak ere.

Azterlana egiterakoan, komunikazioa zeharkako alderdia dela ulertu dugu, beraz, eremu bakoitzean azaltzen da eta irisgarritasunaren ikuspuntu orokor batetik garrantzitsua da aztertzen diren elementu guztietan kontuan izatea.

3.1. Bide Publikoa

Bide Publikoaren analisisian komunikazioari dagokien alderdi zehatzak jasotzen dira eta ondorioztatzen diren proposamenak egiten dira ere. Komunikazio irisgarriari buruzko proposamen zehatzez gain, badaude beste proposamenak komunikazioaren parte bat hartzen dutenak, hala nola:

- ✚ Oinezkoen ibia eraikitzea edo berreraikitzea. (kontrastedun zoladura eta zoladura-zerrenda norabideduna jartzea barne hartzen du)
- ✚ Arrapalaren eraikitzea edo berreraikitzea, arrapala adierazteko zoladura-zerrenda norabideduna barne.
- ✚ Eskaileren berreraikitzea, zoladura-zerrenda zurruna eskaileretan eta eskailera adierazteko zoladura-zerrenda norabideduna jartzea barne.

Orokorrean, bide publikoan aurki ditzakegun komunikazio/seinaleetika irisgarriari buruzko jarduketara zehatzak hauek dira:

- **Semaforoaren egokitzapena:**

Oinezkoen igarotzea kontrolatzen duen semaforoan gailu bat instalatzen da, eta seinale akustiko bat igortzen du semaforoa berdea dagoen bitartean. Gailu honen bertsio modernoena semaforoan seinale-hargailu bat instalatzean datza, horrek soilik soinua igortzen du urrutiko aginte batetik seinaleak jasotzen dituenean. Urrutiko aginte hau, pixkanaka, ikusmen-urritasuna duten pertsonen artean banatzen ari da, eta,

honetaz gain, beste erabilerak izan ditzake.

- **Eskailera eta arrapala adierazteko zoladura-zerrenda norabideduna jartzea (hornidura barne).**

Zoladuraren aldaketa da eta inguruko zoladura orokorraren testura ezberdina duen zerrenda bat da. Bastoi- gida erabiltzaileei sestra aldaketak adierazteko erabiltzen da, esaterako, eskailerak eta arrapalak. Eskailera eta arrapalen hasieran edo bukaeran 120 cm-ko zoladura – zerrenda norabideduna jarri beharko da, ibilbidearen zentzuarekiko perpendikularra, eta luzetarako tarteekin, eskailera edo arrapalaren zabalera guztia hartuz. Zoladura- zerrenda honek kontraste kromatikoa izango du inguruko gainerako zoladurarekiko.

- **Eskaileretan zoladura-zerrenda zurrunak jartzea**

Eskailera- mailen ertzeko erpina adierazteko erabiltzen da eta zerrenda zurruna eta kromatikoki kontrasteduna jartzen da. Bi funtzio ditu: batetik, eskailera maila bakoitzaren mailagaina eta mailartearen kokapena erraz eta bizkor detektatzea, eta bestetik, maila isolatuen erpinetan dauden irtenguneak seinaleztatzea. Irristakaitzak diren zerrenda txikiak (5cm eta 10cm arteko zabalera dute) erabiltzen dira (luzeran eta mailagaineen jarriak), eta inguruko zoladurarekiko testura eta kolore kontrastatua dute.

- **Oinezkoen ibia adierazteko zoladura-zerrenda jartzea (hornidura barne). Arriskua adierazteko zoladura-zerrenda ere barne dago.**

Zoladuraren aldaketa da. Alde batetik, zoladura orokorrarekiko 0,60m-ko testura eta kolore ezberdina duen zerrenda izanik, botoidun zoladura da eta espaloitik doan oinezkoaren norabidearekiko zeharka jartzen da, ibia eta espaloia elkartzen diren tartean. Beste aldetik, 0,80m –ko zabalera duen beste zoladura – zerrenda jartzen da, norabideduna, eta eraikinen fatxada lerrokaduraren eta oinezkoen ibiaren hasiera artean doa. Bigarren zerrenda hau espaloitik pasako den oinezkoen norabidearekiko zeharka jartzen da eta galtzadaren beste aldeko zoladura-zerrenda norabidedunarekin lerrokatua egongo da.

- **Arriskua adierazteko zoladura-zerrenda jartzea (hornidura barne).**

Batzuetan elementuak eta hiri-altzariak daude irisgarritasun irizpideak jarraitzen ez dituztenak, eta kontuan izanik hauen diseinua ezin dela aldatua eta ezin direla ordezkatu, era egokitan seinaleztatu beharko dira.

Kasu hauetan guztietan, elementu horiek seinaleztatzea eta babestea proposatzen da, eta, hala, pertsonak askok elementu horiek hautematean izan dezaketen arazoak ezabatzea. Besteak beste, diseinu-arazo hauek izan daitezke:

- 2,20m baina altuera txikiagoa duten elementu irtenak, bastoi -gida erabiltzen dutenentzat detekta ezinak izan daiteke, eta ume eta pertsona baxuentzat arazoa sortzen dute.
- Ertz bizi edo zorrotzak ere dituzten elementuak, edozeinentzat arriskutsuak dira.
- Txikia eta inguruarekin kromatikoki kontrasterik ez duen elementua, estropezu edo talka arriskua du ikusmen- urria edo despistatuak diren pertsonentzat.

AZPEITiko bide publikoaren honako analisisian komunikazio /seinaletika jarduketa ohikoenak hauek dira: eskaileretan zerrenda zurrinak jartzea eta zoladura-zerrenda norabideduna jartzea, pasabideetan zoladura seinaleztatzaileria jartzea eta seinale bertikalak jartzea.

Esku-hartzea	Zbk
Arrapaletan alboko irtengunea jartzea.	6 ml
Arrapala adierazteko zoladura-zerrenda norabideduna jartzea (hornidura barne).	154 m ² .
Arriskua adierazteko zoladura-zerrenda jartzea (hornidura barne).	638 m ² .
Eskailera mailetan zerrenda zurrinak jartzea.	4.787 m
Eskaileran alboko irtengunea jartzea.	11 ml.
Eskaileretan zoladura- zerrenda norabideduna jartzea (hornidura barne)	1.265 m ² .
Oinezkoen ibia adierazteko zoladura-zerrenda jartzea (hornidura barne)	3.897 m ² .
Oinezkoen pasabidea adierazteko seinale bertikala jartzea (hornidura barne).	416 ud.
Plataforma bakarra adierazteko seinale bertikala jartzea (hornidura barne).	2 ud.
Semaforoaren akustika egokitzea	28 ud.
Zebra- bidea margotzea.	214 m ²

Datu horiek aztertuta, ondorioztatzen da ia eskailera guztiek ez dituztela seinaleztapen-elementu egokiak, hala nola zerrenda zurrinak eta zoladura-zerrenda norabidedunak. Gainera, seinaleztatzeko zerrenda egon beharko lukeen leku gehienetan, ez dago halakorik, eta oinezkoentzako pasabide gehienetan gauza bera gertatzen da pasabidea adierazteko zoladurarekin.

Egia esan, AZPEITiko pasabideak adierazteko jarritako zoladuren egokitzapena ez dago horren gaizki. Izan ere, existitzen dira, eta batzuk 2010eko otsailera arte eskusiboki indarrean zegoen euskal araudiaren arabera ere egokiak izango lirateke. Baina VIV/561/2010 Agindua onartu zenetik, Estatuak aldatu egin ditu ildo horretako gutxieneko irizpideak, eta aldatu egin du pasabideak adierazteko zoladura moten forma. Ondorioz, aurreko araudiaren arabera (araudi autonomikoa) egindako zoladurak orain ez dira zuzenak. Nolanahi ere, horien gaineko jarduketa haztatu beharko da, Aginduan bertan ezarritako gabealdiagatik eta esku-hartze horien lehentasunik ezagatik; izan ere, euskal araudiaren arabera arrisku-zoladuraren irisgarritasuna nolabait kontuan hartuta zegoen.

AZPEITiko Bide Publikoan egindako azterketan, komunikazioko esku-hartze eskusiboen kapitulua gauzatze materialaren aurrekontuaren % 11,99 da, hau da, **802.029,00 €**. Partida hau honela banatzen da:

Esku-hartzea	Zbk
Arrapaletan alboko irtengunea jartzea.	222,00 €
Arrapala adierazteko zoladura-zerrenda norabideduna jartzea (hornidura barne).	8.932,00 €
Arriskua adierazteko zoladura-zerrenda jartzea (hornidura barne).	37.004,00 €
Eskailera mailetan zerrenda zurrinak jartzea.	354.238,00 €
Eskaileran alboko irtengunea jartzea.	407,00 €
Eskaileretan zoladura- zerrenda norabideduna jartzea (hornidura barne)	73.370,00 €
Oinezkoen ibia adierazteko zoladura-zerrenda jartzea (hornidura barne)	226.026,00 €
Oinezkoen pasabidea adierazteko seinale bertikala jartzea (hornidura barne).	66.144,00 €
Plataforma bakarra adierazteko seinale bertikala jartzea (hornidura barne).	424,00 €
Semaforoaren akustika egokitzea	30.126,00€
Zebra- bidea margotzea.	5.136,00 €
OSOA	802.029,00 €

3.2. Udal Eraikinak

Eraikinetan egindako analisisian komunikazioa eta seinaleztapenari buruzko atal berezi bat dago. Atal honetan, eraikinen azterketan proposatu daitezkeen irisgarritasuna komunikazioari eta seinaleztapenari dagokien esku-hartze zehatzak jasotzen dira.

Beste azterketa eremuetan gertatzen den bezala, aipatu behar da, jarraian aztertuko ditugun komunikazio irisgarriari buruzko esku-hartze zehatzez gain, badaude beste proposamenak komunikazioaren parte direnak ere, eta ondoren azaltzen ditugu:

- ✚ Igogailuaren kabina egokitzea (behar diren komunikazio elementu guztiak barne)
- ✚ Igogailua jartzea edo ordezkatzeta (behar diren komunikazio elementu guztiak barne).
- ✚ Arrapala eraikitzea edo berreraikitzea, zoladura- zerrenda norabideduna barne.
- ✚ Eskailera berreraikitzea, mailetako zerrenda zurruna eta zoladura- zerrenda norabideduna jartzea barne.
- ✚ Besaulki-patioan gurgil-aulkien erabiltzaileentzako erreserbatutako plaza bat sortzea (erreserbaren seinaletika barne).
- ✚ Ate irristagarri automatikoa jartzea, irristailua, segurtasuneko beiraduna.
- ✚ Dagoen erreserbatutako komuna egokitzea, elementu osagarriak jarritz (alarma eta kontraste kromatikoa barne).
- ✚ Komun edo aldagela egokitutakoa jartzea (seinaletika, alarma eta kontraste kromatikoa barne)

Orokorrean, eraikinen azterketa egiteko momentuan komunikazio irisgarritasunari buruzko jarduketak zehatzak honako hauek dira:

- **Argiztapen sistemen ordezkapena:**
Argiztapen maila baxuegiak detektatzen den espazioetan, hala, ikusmen- arazoak dituzten pertsonen pertzepzio, kokapen eta orientazio baldintzak hobetuko litzateke.
- **Argidun zutoinak**
Zutoin txiki edo farolak dira eraikinaren sarbidea argiztatzeko, eta argi naturala urria den momentuetan egoki orientatzeko balio dute.
- **Pareta margotzea (m²), konponketak eta kantoï kontrastedunak barne**
Paretak zoru eta sabaiekin kontraste kromatikorik ez duten guneetan proposatzen da jarduketa hau.

- **Atea margotzea**
Jarduketa hau inguruko paretekin nahiko kontraste kromatikorik ez duten ateetan proposatzen da.
- **Paretetan kantoï kontraste kromatikodunak jartzea.**
Ikusmen- arazoak dituzten pertsonei ertz arriskutsuak adierazteko
- **Dagoen etengailua ordezkatzeta eta egokitutakoa jartzea, paretarekin kontraste kromatikoa izanik.**
Inguruko paretarekin kontraste kromatikorik ez duten espazioetan, aurkitzea eta erabiltzea zailduz.
- **Etengailu unitatea tokiz aldatzea**
Ikusmen edo manipulazio arazoak dituzten pertsonek aise aurki eta erabili ditzaten.
- **Bideo-sistemadun atezain automatikoa jartzea**
Sistema honek pertsona entzungorrei komunikazioa errazten die, eraikinean dauden zerbitzuei aukera emanez.
- **Sarbideko plataforman solairu- adierazpena jartzea solairu bakoitzean.**
Igogailua erabili ahal izateko, solairu ezberdinen ateak seinaleztapena beharko dute, erliebe altuan eta Braille sisteman.
- **Kabinaren barruan bideo-sistemadun atezain automatikoa jartzea**
Pertsona gorrak eta itsuak emergentzia zerbitzuarekin komunikatu ahal izateko beharrezkoa da interfonoa egokitua izatea.
- **Kabinaren barruan soinu bidezko seinalea jartzea**
Igogailuaren barruan, geldialdi bakoitzeko,ikus- informazio osatzen da soinu bidezko seinalearen bitartez, ikusmen- arazoak dituzten pertsonentzat.
- **Kabinaren barruan soinu eta argi bidezko seinalea jartzea**
Igogailuaren barruan, geldialdi abisua emateko informazio akustikoa eta argiduna jartzea ikusmen- arazoak dituztenentzatedo/ eta gorrak diren pertsonentzat.
- **Sarbideko plataforman soinu eta argi bidezko seinalea solairu bakoitzean jartzea.**
Igogailuaren kanpoan, geldialdi abisua emateko,informazio argiduna eta akustikoa jartzea solairu bakoitzeko sarbide plataforman, ikusmen- arazoak dituztenakedo/ eta gorrak diren pertsonek igogailua iristear dagoela jakiteko.

- **Ikusizko abisu-sistema duen tinbre bat jartzea barruan(hornidura barne).**
Entzungorrek diren pertsonen larrialdi, emergentzia edo beste edozein abisuak emateko erabiltzen da.
- **Egokitutako komunean alarma edo soinu bidezko abisua jartzea,**
Komuna erabiliko edozein pertsonak, arazoren bat izanez gero, ezohikoa den zerbait gertatzen ari denaren abisua eman dezake.
- **Egokitutako telefonoa jartzea komunikazioan arazoak dituzten pertsonentzat.**
Telefono publikoak dauden tokian, entzumen eta ikusmen- arazoak dituzten pertsonentzat egokitutako telefono bat jarri behar da (tekla handiak, begizta, bolumen modulagarria ...)
- **Kristalezko itxitura duen mostradoreetan edo mostradore irekietan begizta magnetikoa jartzea, megafonia sistemaduna, azalera handia duten guneetan.**
Audiofonoak erabiltzen dituzten pertsonen entzumena hobetzeko jartzen diren laguntza teknikoak dira.

Eraikien azterketa egiteko momentuan, seinaleztapenari buruzko esku-hartze zehatzak hauek dira orokorrean:

- **Erreserbatutako aparkaleku plaza margotzea, dagokion seinaleztapen horizontala eta bertikala barne.**
Jarduketa hauekin erreserbatutako plazei behar duten seinaleetika edukitzea bermatzen da, bai erabiltzaileentzat zein gainerako pertsonentzat.
- **Harmailetan eta besaulki-patioetan erreserbatutako plazei seinaleztatzea.**
Jarduketa hauekin erreserbatutako plazei behar duten seinaleetika edukitzea bermatzen da, bai erabiltzaileentzat zein gainerako pertsonentzat.
- **Beira gainean jarritako banda adierazkorra**
Ikusmen- arazoak dituzten pertsonen aise lokalizatu eta erabili ahal izateko, ezbeharrak saihestuz.
- **Paretan piktograma edo idazkuna jartzea**
Kromatikoki kontrastedun kartela jartzea, goi-erliebean eta Braillean, beharrezko informazioa emateko, hala nola, aretoaren erabilera, igogailuaren kokapena, gezi bat, e.a.
- **Paretan direktorio orokorra jartzea,**
Direktorioa edo kromatikoki kontrastatutako planoak jartzea, goi-erliebean eta Braillean, eraikin konplexuetan sarrera-gunean, non azaltzen den eraikinaren antolaketa

orokorra, banaketa, solairuka, zonaka, e.a.

- **Zinta-gida seinalatzailea margo testurizatuarekin.**

Inguruko zoladurarekiko testura eta kolore ezberdinak dituen zoladura jartzean datza, makulu-gida erabiltzaileei edo ikusmen-arazoak dituzten pertsonen eraikinaren gune nagusiengan gidatzeko. Baita eskailerak, arrapalak, igogailuak eta abarren kokapena adierazteko ere erabiltzen da.

- **Testuradun zerrenda zurrinak jartzea**

Zerrenda adierazleak eta ez labaingarriak dira eta eskaileretako mailagain bakoitzaren luzeran jartzen dira, eta inguruko zoladurarekiko testura eta kolore kontrastatuak dituzte. Ikusmen- desgaitasuna duten pertsonen orientatzen laguntzeko eta irristatzea saihesteko jartzen dira. Testura izateaz gain, kolore deigarria eta kontrastatua dute inguruko zoladurarekiko.

- **Orientazio – plakak eskudeletan**

Goi-erliebean zein Braillean idazketa (marran ardaztua) duten plakak dira, eta eskailera eta arrapalen hasieran eta bukaeran kokatzen dira, zehazki esku-bandaren alboko barne-ertzean. Plakak adierazi beharko dute zein solairu edo gunean dagoen erabiltzailea.

- **Esku - planoak**

Alde batean inprimatutako gramaje altuko paperezko planoak dira, non Braille eta goi-erliebea testuarekin eta irudiekin konbinatzen dituen, ikusmen- desgaitasuna duten pertsonen autonomia errazteko. Mugikortasuna, malgutasuna eta tamaina txikia dira abantailak.

- **Plano handia jartzea, atril gainean**

Plano hauetan testua eta diseinuak goi-erliebean egin dira, ukimen- irakurketaren bitartez, inguruan orientazioa bermatzeko. Horretarako, planoak jaso behar ditu espazioak, ibilbideak eta gehien erabiltzen diren eta interes handiena duten aretoak.

AZPEITIn aztertutako eraikinetan, komunikazio-esku-hartze ohikoenak honako hauek dira: alarma-instalazioa hainbat eraikinetako komun egokituetan, horien erabiltzaileek, larrialdietan, kanpoaldearekin komunikatu ahal izateko, begizta magnetikoaren instalazioa, eta langileei zeinu-mintzairan oinarritzko prestakuntza ematea.

Ondorengo taulak komunikazio sistemei dagokien esku-hartzeak jasotzen ditu, AZPEITiko eraikin publikoetan egindako analisitik eratorriak

<u>Komunikaziorako esku-hartzeak</u>	<u>Ale.</u>
Egokitutako komunean alarma edo soinu bidezko abisua jartzea	35
Kristalezko itxitura duen mostradoreetan begizta magnetikoa jartzea	1
Langileen prestakuntza zeinu-mintzairan, oinarrizko maila	1
Seinale akustikoak eta argi-seinaleak jartzea igogailura sartzeko plataforman. (Solairuko)	20
Seinale akustikoak eta argi-seinaleak jartzea igogailuaren kabinaren barruan.	3

AZPEITiko eraikinetan egindako azterketan, eraikinetako komunikazio atalak, gauzatze materialaren aurrekontuko %2,69a hartzen du, hau da, **19.997,00 €**. Partida hau horrela banatzen da:

<u>Komunikaziorako esku-hartzeak</u>	<u>Aurrekontua</u>
Egokitutako komunean alarma edo soinu bidezko abisua jartzea.	3.920,00 €
Kristalezko itxitura duen mostradoreetan begizta magnetikoa jartzea	1.270,00 €
Langileen prestakuntza zeinu-mintzairan, oinarrizko maila	635,00 €
Seinale akustikoak eta argi-seinaleak jartzea igogailura sartzeko plataforman. (Solairuko).	8.460,00 €
Seinale akustikoak eta argi-seinaleak jartzea igogailuaren kabinaren barruan.	5.712,00 €
GUZTIRA	19.997,00 €

Seinaletikari dagokionez, AZPEITIn aztertutako eraikinetan esku-hartze ohikoenak hauek dira: mailetan zerrenda zurrinak jartzea, zerrenda norabidedunak jartzea, eta piktogramak, errotuluak eta planoak jartzea.

<u>Seinaletikarako esku-hartzeak</u>	<u>Zk</u>
Beira gainean banda adierazkorra jartzea	226 m
Lokala kanpotik identifikatzeko errotulu txikia.	15 ud.
Harmailetan eta besaulki-patioetan erreserbatutako plazak seinaleztatzea	16 ud.
Paretan direktorioa jartzea	1 ud.
Paretan piktograma edo idazkuna jartzea	236 ud.

Plano handia jartzea, atril gainean	2 ud.
Plano txikia jartzea, atril gainean	3 ud.
Testuradun zerrenda seinalatzailea jartzea (hornidura barne)	54,5 m².
Zinta-gida seinalatzailea margo testurizatuarekin	156 m.

Datu hauen analisiaren ondorio gisa, esan dezakegu ez dagoela eraikin egokiturik, bereziki seinaletika eremuan. Karaktere handiak eta kontrastatuak dituen informazio – kartelak dituen eraikin bat aurkitzea oso zaila da, are eta gutxiago Braillez. Gainera, adierazi behar da eskailera guztiek ez dutela seinaletapen-elementu egokirik.

Udal eraikienetan, seinaletikari dagokion aurrekontua **56.599,00€**-ko inbertsioa izango da, eraikinetako G.M.A totaleko %7,63a izanik. Partida hau horrela banatzen da:

<u>Seinaletikarako esku-hartzeak</u>	<u>Aurrekontua</u>
Beira gainean banda adierazkorra jartzea	4.746,00 €
Lokala kanpotik identifikatzeko errotulu txikia.	8.700,00 €
Harmailetan eta besaulki-patioetan erreserbatutako plazak seinaletzatzea	2.368,00 €
Paretan direktorioa jartzea	2.741,00 €
Paretan piktograma edo idazkuna jartzea	16.284,00 €
Plano handia jartzea, atril gainean	4.538,00 €
Plano txikia jartzea, atril gainean	5.325,00 €
Zinta-gida seinalatzailea margo testurizatuarekin	8.736,00 €
Testuradun zerrenda seinalatzailea jartzea (hornidura barne)	3.161,00 €
GUZTIRA	56.599,00 €

3.3. Garraioa

Garraioari dagokionez, komunikazio eta seinaletikari buruzko atal berezi bat ere aurkezten dugu. Atal honetan, autobus geltoki eta erreserbatutako aparkalekuei buruz egin den azterketan, komunikazio irisgarriari dagokion jarduketa zehatzak jasotzen dira.

Honako aztertze- laneko beste atal batzuetan gertatzen den bezala, aipatu behar dugu, ondoren aztertzen ditugun komunikazio irisgarriari dagokien jarduketa zehatzez gain, komunikazioa barne hartzen duten beste proposamen batzuk ere daudela; adibidez, egokitutako markesina jartzea (hornidura barne), non behar diren komunikazio eta seinaletika elementu guztiak barne dauden.

Komunikaziorako irisgarritasunari eta seinaletikari dagokienez, honako esku-hartze espezifiko hauek aurki ditzakegu autobus-geltokiak eta aparkaleku erreserbatuak aztertzerakoan:

- **Markesinan egokitutako informazio eta seinaleztapena jartzea.**

Irisgarriak diren autobus-lineetako zutoinetako, markesinetako eta beste interesdun lineekin erlazionaturiko elementuetako informazio guztia (hiri-planoak, gidak, e.a., ...) nazioarteko irisgarritasun ikurra izatea garrantzitsua da, linea-zenbakiarekin batera. Halaber, garraioari dagokion edozein informazio Braillez egon beharko da. Markesinak idazkun irisgarria izango du (karaktere handi eta kontrastatuekin) geltokiaren izenarekin, horrela autobus barrutik ikusi ahal izango da.

- **Beiratan zerrenda seinalatzaileak jartzea.**

Markesinaren azalera gardenetan seinaleztapen kromatikoa jartzen da, talka arriskua saihesteko, beirak ez ikusteagatik.

- **Geltokiko zutoin egokitua jartzea, hornidura barne.**

Autobus geltokia identifikatzeko (nazioarteko autobus piktograma) zutoinak banderatxo bat eraman behar dute letra handi eta kolore kontrastea duen informazioarekin. Aldi berean, autobus zutoinak linearen ibilbideei eta ordutegiei buruzko informazioa eman behar du, letra handiz, kontrastatua eta Brailez, eta 1,00 eta 1,40m tarteko altueran kokatuta egongo da.

- **Zintarrian zerrenda horia margotzea**

Autobus geltokiko nasaren ertza (espalo-ertza) kromatikoki kontrastatzeko eta, behin autobusa geltokian geratzen denean, autobusak hartzen duen luzera osoa adierazteko erabiltzen da, ikusmen-arazoak dituzten pertsonen laguntzeko.

- **Zoladura-zerrenda seinalizatzaile ukigarria jartzea**

Autobus geltokiaren kokapena zoladuran adierazteko jartzen da. Oinezkoen ibilbideari elkartutzat jartzen den zoladura- zerrenda seinalizatzaile ukigarria da geltokiraino iritsiz, artekak ditu eta 80cm ko zabalera du.

- **Soinu bidezko informazio pantailetan**

Ahots-mezuak jartzea da, urrutiko agente sistema erabiliz, pantailan adierazten den informazioa soinuaren bidez eskainiz. Horrela, ikusmen- arazoak dituzten pertsonen informazioa eskuratu dezakete.

- **Nazioarteko irisgarritasun sinbolodun seinale horizontala margotzea (Erreserbatutako aparkalekuak)**

Jarduketa honek erreserbatutako plazen adierazpen zuzena bermatzen du, bai erabiltzaileentzat bai gainerako pertsonentzat.

- **Alboko hurbiltze eta transferentzia gunea margotzea (Erreserbatutako aparkalekuak)**

Jarduketa honek erreserbatutako plazen sarbidearen adierazpen zuzena bermatzen du, bai erabiltzaileentzat bai gainerako pertsonentzat.

- **Nazioarteko irisgarritasun sinbolodun seinale bertikala jartzea (Erreserbatutako aparkalekuak)**

Jarduketa honek erreserbatutako plazen adierazpen zuzena bermatzen du, bai erabiltzaileentzat bai gainerako pertsonentzat.

- **Gainerako ibilgailuek aparkatzea debekatzen duen seinale bertikala jartzea (Erreserbatutako aparkalekuak)**

Jarduketa honek erreserbatutako plazen adierazpen zuzena bermatzen du, bai erabiltzaileentzat bai gainerako pertsonentzat.

AZPEITiko autobus-geltokien (AG), komunikazioarekin eta seinaleekin lotutako esku-hartzeen ardatza da geltoki zutoin egokituak jartzea (halakorik ez dagoen lekuetan), informazio egokitua jartzea, norabideko seinaleztapen-zerrenda egokia jartzea eta zintarria pintatzea. Eta aztertutako erreserbatutako aparkaleku-plazetan (EA), esku-hartze ohikoena seinaleztapen bertikala jartzea da.

Ez dira kontuan hartzen aparkaleku erreserbatu berriak eraikitze beharrezkoak diren lanak, haien komunikazioa eta seinaleak behar bezala egingo direla uste baita.

AZPEITiko Garraioa atala aztertu ondoren, hauek dira egin behar diren komunikazio eta seinaletikari dagokien esku-hartzeak:

<u>Esku-hartzeak</u>	<u>Zk</u>
Beiratan zerrenda seinalatzaileak jartzea	8 ud
Geltokiko zutoin egokitua jartzea, hornidura barne.	5 ud.
Markesinan egokitutako informazioa jartzea	10 ud.
Zintarrian zerrenda horia margotzea.	152 m.
Zoladura-zerrenda seinalizatzaile ukigarria jartzea, hornidura barne	87 m².
Nazioarteko irisgarritasun sinbolodun seinale bertikala jartzea (EA)	31 ud.
Nazioarteko irisgarritasun sinbolodun seinale horizontala margotzea (EA)	13 ud.

Analisiaren ondorio gisa, esan dezakegu geltokiak ez daudela araudiaren arabera seinalizatutak, eta seinale bertikalak falta direla plazak seinalatzeko eta erreserba espezifikoak direla ohartarazteko. Komunikazio eta seinaletika kapituluak garraioaren gauzatze materialaren aurrekontu totalaren %38,88a hartzen du, hau da, **28.251,00 €**. Partida hau horrela banatzen da.

<u>Esku-hartzeak</u>	<u>Aurrekontua</u>
Beiratan zerrenda seinalatzaileak jartzea	1.992,00 €
Geltokiko zutoin egokitua jartzea, hornidura barne.	2.540,00 €
Markesinan egokitutako informazioa jartzea	3.550,00 €
Zintarrian zerrenda horia margotzea.	8.816,00 €
Zoladura-zerrenda seinalizatzaile ukigarria jartzea, hornidura barne	5.046,00 €
Autobus geltokiak	21.844,00 €
Nazioarteko irisgarritasun sinbolodun seinale bertikala jartzea (EA)	4.929,00 €
Nazioarteko irisgarritasun sinbolodun seinale horizontala margotzea (EA)	1.378,00 €
Erreserbatutako aparkalekuak	6.307,00 €
GUZTIRA	28.251,00 €

3.4. Komunikazio/ Seinaletikaren Aurrekontuaren Laburpena

BIDE PUBLIKOKO KOMUNIKAZIOAREN AURREKONTUA	802.029,00 €
ERAIKINETAKO KOMUNIKAZIO + SEINALETIKAREN AURREKONTUA	76.596,00 €
GARRAIORAKO KOMUNIKAZIOAREN AURREKONTUA	28.251,00 €
KOMUNIKAZIO/SEINALEKIAren AURREKONTU GUZTIRA	906.876,00 €

Gogoratu behar da, hemen azaltzen diren kopuru guztiak jada jaso direla euren eremu zehatzeko Gauzatze Materialaren Aurrekontuetan.